

Vážení pedagogové,

metodické listy k inscenacím, které pro Vás připravili lektori Divadla Polárka, by Vám měly sloužit jako inspirace pro přípravu žáků/studentů na zhlédnutí a následnou reflexi divadelního představení.

Cílem těchto materiálů je budovat a prohlubovat u našich mladých diváků vztah k divadlu a umění vůbec, podpořit jejich kreativitu, schopnost analyzovat použité prostředky a pomoci jim vytvářet si svébytný názor na divadlo.

Metodické listy jsou vždy sestaveny tak, aby se daly realizovat v prostorách školní třídy a v kolektivu dětí/studentů bez dosavadních zkušeností s dramatickou výchovou či divadlem.

Aktivita na sebe logicky navazuje a směřuje k určitému celku, je však jen na Vás, jak s nimi budete nakládat: jednotlivé aktivity mohou být realizovány samostatně, či mohou být upraveny s ohledem na Vaše možnosti a potřeby.

Přestože jsou cíle metodických listů a workshopů k představením nabízených divadlem podobné, jednotlivé aktivity se liší, proto je možné absolvovat oboje.

Věříme, že investovaný čas do kvalitní přípravy na návštěvu divadla a jeho následná reflexe vytvoří dětem/dospívajícím intenzivnější a hlubší zážitek z představení a může zajímavě obohatit nejen jedince, ale i celý třídní kolektiv.

O inscenaci

Inscenace *Nedráždi bráchu bosou nohou* seznámí diváky s jednou docela obvyklou rodinou. Poštučkování dvou bratrů ale zničehonic nabere absurdních rozměrů, když během jedné své hádky společně spadnou do záchoda. Díky společným dobrodružným zážitkům z odpadních trubek si k sobě nacházejí vztah.

První polovina představení se nese v groteskním duchu, v druhé, fantasknější, se můžete těšit na výraznou výtvarnou složku, loutkové příšery a dobrodružnou až jemně strašidelnou atmosféru.

Tento materiál zahrnuje *Pracovní list PO představení* s časovou dotací přibližně jednu vyučovací hodinu. Vzhledem k námětu a tématu inscenace doporučujeme program zařadit do hodiny prvouky či výtvarné výchovy. Pracovní list je určen přímo pro žáky. Nabízí zejména činnosti pro procvičení grafomotoriky, pravolevé orientace a (před)matematické gramotnosti dětí v mateřské škole a mladších žáků základní školy. Přizpůsobte si zadání podle svých potřeb a pokročilosti vašich žáků.

RVP PV: Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý

RVP ZV: Člověk a jeho svět a doplňující vzdělávací obor Etická výchova

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Aktivity PO návštěvě představení

Metodický list představuje nabídku činností, které lze volně zařadit do vyučování v různých předmětech v základním vzdělávání nebo v řízených činnostech v předškolním vzdělávání. Poslední aktivity v metodickém listu počítají s využitím plošných loutek. Šablony pro jejich výrobu naleznete v *Pracovním listu PO představení*, ve kterém nabízíme další cvičení tematicky spojená s inscenací.

1

Vodovodní potrubí

kolektivní výtvarná činnost

„Když se bráčové spláchli do záchodu, čekala je jízda zamotaným tobogánem z odpadních trubek. Kam to vůbec cestují? Do kanálu, do řeky, nebo snad do moře? Kam by zavedly trubky vás?“

Utvořte své vlastní potrubí z ruliček od toaletních papírů nebo třeba i z PET lahví. Drah může být několik, každá jiné barvy. Děti pak mohou třídit barevné korálky, které dokutálí do kelímku dráhou příslušné barvy.

2

Co jsem potkal v trubkách

rozvoj hrubé a jemné motoriky, paměťová činnost

„Krmení labutí, které podnikli bráčové s tatínkem, asi zažil kdekdo. Ale o takové procházce vodovodním potrubím si můžeme nechat jen zdát. Co kdybychom si na ni alespoň zahráli? Koho a co asi po cestě potkáme?“

Pokud máte k dispozici dětský prolézací tunel, schovejte do něj libovolný počet drobných předmětů (klíč, balonek, lžička, hodinky, plyšová myška...). Děti prolézají tunelem a musí si zapamatovat předměty, které zde potkaly. Těžší variantou hry je prolézt tunelem se zavázanýma očima a poznat předměty pouze po hmatu.

Pokud k dispozici tunel nemáte, můžete předměty rozmístit na koberec ve třídě a děti poznávají se zavázanýma očima.

Brácho, slyšíš mě?!

rozvoj jemné a hrubé motoriky, orientace poslepu

„Ve vodovodním potrubí je tma, a tak museli bráchové často používat svůj sluch a hmat, aby poznali, koho nebo co potkali. Jak si se setkáním naslepo poradíte vy?“

Natáhněte v prostoru provázek, lano nebo švihadlo. Řekněte dětem, ať zavřou oči a vyberte dvě, které budou cestovat poslepu podél vodovodní trubky – provázku. Každé dítě postavte na opačný konec provázku a v tento moment dovolte všem dětem, které nedrží v ruce provázek, aby otevřely oči a (bez povídání, aby nenapovídaly) dívaly se na počínání svých kamarádů. Ti se po hmatu podél provázku vydají směrem k sobě. Jakmile se setkají uprostřed, musí dotyky uhodnout, kdo je naproti nim. Dvojice dětí různě prostřídejte. Pokud je poznávání po hmatu moc náročné, mohou se děti poznávat po hlase. Obě děti tak při svém setkání řeknou: „Ahoj, brácho!“ a hádají, kdo je naproti nim podle hlasu.

Maminka mé maminky je moje...?

rodinná výchova

„Máma, táta, babička, brácha, ségra... Když Marek vypráví o své rodině, tak používá všechna tahle slova s jistotou. Ale Jirka je z toho úplně Mimo(ň) a ségra je ráda, že ještě neumí mluvit, protože by v rodinných vztazích zabloudila jako ve spletitých vodovodních trubkách. Poradíte mladším sourozencům, jak se členům rodiny říká?“

K aktivitě budete potřebovat plošné loutky z Pracovního listu PO představení. Ukazujte dětem dvojice loutek a pojmenovávejte rodinné vazby mezi postavami.

Např.: Tito dva kluci jsou? ..... (bratři). Toto je jejich ..... (babička).

Kluci jsou její ..... (vnukové)...

To bych teda řekl!

Cílem aktivity je pozorovat situace z více perspektiv a všimnout si emocí, které jednotlivé postavy prožívají.

„Marek má občas pocit, že je celý svět proti němu. Brácha je úplně nemožný, babička je nespravedlivá a táta s mámou pořád nemají čas. Co když ale Marek nebyl jediný, pro koho to bylo doma trochu těžké?“

K aktivitě budete potřebovat plošné loutky z Pracovního listu. Prostřednictvím loutek budou děti odpovídat na otázky, které jim budete klást. Buď má každé dítě svoje loutky, nebo děti rozdělíte do menších skupin, v nichž bude po jedné sadě loutek, nebo jednotlivé loutky umístíte v prostoru třídy a děti se postaví k loutce, kterou vybírají jako odpověď.

Učitel uvede děti do situace z představení a ptá se, který ze členů rodiny by mohl vyslovit zadanou repliku nebo si ji vymyslet. Děti vyberou loutku postavy z příběhu. Pokud jsou děti ve skupinách, necháme jim čas na poradu. Žádná odpověď není špatná. Je ale důležité provést diskusi o důvodech jejich výběru. Děti si mohou také s loutkou vyzkoušet, jak by daná postava repliku řekla.

SITUACE 1

„Vzpomeňte si, jak Marek na začátku příběhu představoval svého brácha slovy: ‚Můj brácha je Mimoň. Tak se nejmenuje, ale já mu tak říkám, protože prostě mimoň je!‘

Kdo by si v tom okamžiku mohl myslet nebo říct následující větu:

‚Chtěl bych být jako můj brácha!‘

Rozmyslete si odpověď a až napočítám do pěti, vyberte loutku postavy, která by podle vás tuto větu mohla říct.“

(Např. zde se prvoplánově nabízí, že Marek by tuto větu neprohlásil, můžeme však diskutovat o tom, že třeba by Marek chtěl být jako Mimoň. Možná by chtěl být taky malý, aby si ho všichni víc všimli a babička mu odpouštěla jeho omyly apod.)

SITUACE 2:

„Na začátku představení se odehrál velký mumraj. Maminka pobíhala s vysavačem, tatínek hledal místo, kam by se schoval s počítačem, Jirka si hrál s klackem a otravoval tatínka, ségra zase obtěžovala maminku se svým dudlíkem.

Kdo by tenhle zmatek mohl zastavit zvoláním:

„Mám moc práce!?!“

(Větu by mohla říct např. i ségra, kdyby uměla mluvit. Má přece moc práce se svým dudlíkem!)

SITUACE 3:

„Na návštěvě u babičky Jirka tůká na akvário a rybička z něj vyskočí a umře. Jirka maskuje stopy a tvrdí, že se mu rybička zdála mrtvá, ale že jenom spinkala. Babička Jirku pochválí, že si dělá starost, vezme ho na bábovku a Markovi pohrozí slovy: „Ty jeden!“

Komu by babička řekla větu:

„Ty moje milé vnouče!?!“

SITUACE 4:

„Marek vypráví, že když šli spát, máma dala jako první pusy Mimoňovi, a pak až Markovi. Taky řekla Markovi, že ho má ráda, když nezlobí.

Komu by mohla říct maminka tuhle větu:

„Mám tě ráda, i když někdy zlobíš!“

Tip:

Lze se zastavit u samotné věty „Mám tě rád(a)“. V jakých situacích představení by ji asi jedna postava druhé neřekla? Mohla by ale tuto emoci v tomto okamžiku cítit? Stalo se nám někdy, že jsme naopak řekli, že někoho nesnášíme? A byla to pravda, nebo jsme jen podleli velkému naštvání?